

4. Мунтян В. К., Мелещенко Р. Г. Влияние параметров полета самолета Ан-32П на точность сброса огнетушащего вещества. Харьков : УГЗУ, 2009.

УДК 371.13.026:378.637

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

*Дяченко М. Д., д. пед. н., доцент,
Класичний приватний університет (м. Запоріжжя)*

Метою підготовки майбутніх учителів початкових класів до викладання громадянської та історичної освітньої галузі в молодших школярів є забезпечення студентів знаннями, вміннями, навичками з: формування в учнів громадянської компетентності й активної життєвої позиції на засадах демократії, толерантності й поваги до прав і свободи людини, власної ідентичності й готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям; особистісного розвитку молодших школярів на основі цілісного образу світу й українського суспільства та ціннісних орієнтацій в різних сферах життєдіяльності й соціальної практики; виховання особистості громадянина України.

З огляду на вищезазначене основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання громадянської та історичної освітньої галузі» у процесі професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів є: 1) збагачення знань студентів теоретичними положеннями про

методику викладання громадянської та історичної освітньої галузі як науку та її методологію; 2) сприяння оволодінню майбутніми вчителями початкової школи понятійно-категоріальним апаратом та дидактико-методичними знаннями з навчальної дисципліни; 3) спрямування процесу викладання дисципліни на усвідомлення студентами концепції громадянської та історичної освіти, принципів формування громадянської й історичної компетентностей і на розуміння шляхів утілення їх в освітній процес початкової освіти; 4) створення умов для конструктивної педагогічної взаємодії у процесі викладання навчальної дисципліни та для творчої реалізації потенційних професійних можливостей студентів як майбутніх учителів початкової школи; 5) ознайомлення студентів з інноваційними освітніми технологіями та з перспективами впровадження їх у майбутню професійну діяльність; 6) забезпечення реалізацію виховного спрямування навчальної дисципліни з метою вдосконалення ціннісних орієнтацій студентів та формування у них професійних рис і громадянськості як інтегративної якості особистості майбутнього вчителя початкової школи.

У процесі вивчення дисципліни «Методика викладання громадянської та історичної освітньої галузі» згідно з вимогами освітньо-професійної програми у студентів розвивається здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань методики викладання громадянської та історичної освітньої галузі.

Під час професійної підготовки у майбутніх учителів початкових класів мають сформуватися такі вміння: планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати громадянську та історичну компетентність учнів початкової школи, проектувати траєкторію розвитку умінь і навичок молодших школярів; складати структурно-логічні схеми та конспекти уроків курсу в початковій школі; мінімізувати зміст, надавати йому особистісно-ціннісне спрямування, виділяти в певній частині змісту громадянської освіти елементи знань та навичок, якими оволодівають молодші школярі; ефективно

керувати процесом формування в учнів початкової школи громадянської в реальних педагогічних умовах тощо.

Майбутній учитель початкових класів повинен усвідомлювати своє професійне призначення та педагогічне покликання, соціальну роль як педагога; доносити до учнів фундаментальну єдність у системі людина – природа – суспільство – Всесвіт; впроваджувати сучасні педагогічні технології в освітню діяльність, які відповідають загальним і специфічним закономірностям та особливостям віковим та індивідуальним особливостям молодших школярів; створювати педагогічно комфортне розвивальне освітнє середовище; використовувати в навчальному процесі основні форми, методи і стратегії навчання учнів в межах галузі згідно з Концепцією «Нова українська школа»; моделювати навчальні заняття з громадянської та історичної освіти інтегруючи різні освітні галузі з застосуванням сучасних педагогічних технологій навчання, визначати їхнє навчально-методичне забезпечення; аналізувати навчально-методичні комплекти з громадянської та історичної освіти для початкової школи, оцінювати їхнє змістово-технологічне наповнення відповідно до дидактичних вимог; використовувати перспективний педагогічний досвід учителів із застосування сучасних технологій навчання громадянській та історичній освіті молодших школярів; працювати самостійно і в команді, демонструючи комунікативні здібності, вміння ефективно спілкуватися й досягати очікуваних результатів; вибирати оптимальні методи навчання у конкретних педагогічних ситуаціях цілісного процесу громадянського виховання; визначати оптимальну макроструктуру уроку відповідно до теми та педагогічної ситуації та, тип уроку; розробляти конспекти уроків громадянської освіти всіх типів та сприяти становленню різних способів мислення, сприяти розвитку духовно-практичного ставлення до дійсності; організовувати ціннісно-орієнтовану та творчу діяльність молодших школярів.

Майбутнім учителям початкових класів необхідно вміти долучати до проведення уроків мультимедійні технології як сукупність прийомів, методів, способів продукування, обробки, зберігання й передавання аудіовізуальної інформації [1, с. 20], що уможлиблює поєднання тексту, графіки, аудіо- та відеоінформації, анімації, 3D-графіки тощо. А це, як відомо, полегшує й активізує сприйняття молодшими школярами навчального матеріалу. Лише потрібно навчитися чітко розподіляти часовий ліміт для використання таких видів освітньої діяльності, продумано добирати мультимедійні засоби з урахуванням індивідуально-вікових особливостей, інтересів учнів, мети і змісту навчання.

Для самостійної роботи студентам можна запропонувати виконання творчих завдань. Наприклад, розробити фрагмент уроку (презентацію) в початкових класах – на 10–12 хв і продемонструвати на парі (однокурсники – в ролі учнів). Теми фрагментів можуть бути такими: «Державні та народні символи України», «Я зростаю громадянином!», «Наша Батьківщина», «Бути справжньою людиною», «Мій рідний край, моя земля!», «Хто такий патріот?», «Київська Русь», «Хортиця – чудо запорізького краю» «Країна ввічливості», «Наш клас», «Книжка – скарбниця знань!», «Люди бувають різні, а правила – однакові для всіх!», «Думки, які мені допомагають!», «Правила дружби», «Культура слова – сила слова!» тощо.

Отже, формування громадянської та історичної компетентності в кожній людині, починаючи з дитячого віку, є важливим компонентом розбудови громадянського суспільства в Україні, що вимагає якісну професійну підготовку майбутніх учителів з чіткою громадянською позицією, системою світоглядних орієнтацій та самосвідомості.

Література:

1. Кравцова Л. В., Кравцов Г. М. Мультимедія – новий етап в сучасній освіті. *Збірник наукових і методичних статей «Метода»*. Київ, 1997. № 4. С. 19–23.